

Co-funded by
the European Union

Vladavina prava v EU

Izr. prof. dr. Petra Weingerl, MJur, DPhil (Oxon)

Lizbonska pogodba

United
in Diversity

Člen 2 PEU

Unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. Te vrednote so skupne vsem državam članicam v družbi, ki jo označujejo pluralizem, nediskriminacija, strpnost, pravičnost, solidarnost ter enakost žensk in moških.

Člen 49 PEU

Vsaka evropska država, ki spoštuje vrednote iz člena 2 in si prizadeva za njihovo spodbujanje, lahko zaprosi za članstvo v Uniji. ...

294/83, *Les Verts*

23 Najprej je treba v tem pogledu poudariti, da je Evropska gospodarska skupnost **skupnost, ki temelji na pravu**, saj se ne države članice ne institucije ne morejo izogniti **nadzoru skladnosti svojih aktov s temeljno ustavno listino, Pogodbo**. Pogodba je zlasti v členih 173 in 184 na eni strani in v členu 177 na drugi strani oblikovala **popoln sistem pravnih sredstev in postopkov, ki Sodišču omogočajo nadzor nad zakonitostjo aktov, ki so jih sprejele institucije**.

Pravna država...

- predstavlja eno od temeljnih vrednot EU (čl. 2 PEU),
- eno od načel, ki usmerjajo zunanje delovanje EU (čl. 21 PEU);
- odraža skupno identiteto in skupne ustavne tradicije DČ,
- temelj demokratičnega sistema v vseh DČ, ki je potreben za zagotovitev varstva temeljnih pravic;
- zagotavlja, da EU dobro deluje kot območje svobode, varnosti in pravice ter kot notranji trg (kjer se zakoni uporabljajo učinkovito in enotno, proračunska poraba poteka v skladu z veljavnimi pravili);
- vsak ukrep, ki ga sprejme EU, temelji na Pogodbah, ki so ju prostovoljno in demokratično odobrile vse DČ;
- velik pomen sodne prakse SEU.

Pravna država...

- Definicija?
- Uredba (EU) 2020/2092 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije
- Čl. 2:

„pravna država“ se nanaša na vrednoto Unije iz člena 2 PEU. Vključuje načela zakonitosti, ki pomeni pregleden, odgovoren, demokratičen in pluralističen zakonodajni postopek; pravne varnosti; prepovedi samovoljnega ravnanja izvršilnih oblasti; učinkovitega sodnega varstva s strani neodvisnih in nepristranskih sodišč, vključno z dostopom do pravnega varstva, tudi kar zadeva temeljne pravice; delitve oblasti; ter nediskriminacije in enakosti pred zakonom. Pravna država se razume ob upoštevanju ostalih vrednot in načel Unije iz člena 2 PEU;

Pravna država...

Učinkovito sodno varstvo

- Čl. 19(1) PEU:
Države članice vzpostavijo pravna sredstva potrebna za zagotovitev učinkovitega pravnega varstva na področjih, ki jih ureja pravo Unije.
- SEU, C-72/15, *Rosneft*: obstoj učinkovitega sodnega varstva je „neločljivo povezan z obstojem pravne države“
- SEU, C-64/16, *Associação Sindical dos Juízes Portugueses*:
“Unija temelji na pravni državi, v kateri imajo pravni subjekti pravico sodno izpodbijati zakonitost katere koli nacionalne odločbe ali akta o uporabi splošnega akta Unije v zvezi z njimi”

Pravna država...

Učinkovito sodno varstvo

- SEU, C-64/16, *Associação Sindical dos Juízes Portugueses*:

“ Člen 19 PEU, ki uresničuje vrednoto pravne države, potrjeno v členu 2 PEU, obveznosti zagotavljanja sodnega nadzora v pravnem redu Unije ne nalaga le Sodišču, ampak tudi nacionalnim sodiščem”

“Sam **obstoj učinkovitega sodnega nadzora**, ki zagotavlja spoštovanje prava Unije, je **neločljivo povezan s pravno državo**”

“Iz tega sledi, da mora vsaka država članica zagotoviti, da organi, ki kot „sodišče“ v smislu, ki ga opredeljuje pravo Unije, spadajo v njen sistem pravnih sredstev na področjih, ki jih ureja pravo Unije, izpolnjujejo zahteve po učinkovitem sodnem varstvu.”

“pri presoji statusa „sodišča“ upoštevajo elementi, kot so zakonska podlaga organa, njegova stalnost, obveznost njegove sodne pristojnosti, kontradiktornost njegovega postopka, njegova uporaba pravnih pravil in njegova **neodvisnost**”

Vladavina prava & spoštovanje sodb

BRUSSELS BUREAU

'Poland will not be intimidated,' says PM Morawiecki as EU law row brought before MEPs COMMENTS

By Euronews • Updated: 21/10/2021

4G+ 66% 16:43

20 let MMC

◀ IJA EVROPA S. IN J. AMERIKA BLIŽNJI VZHOD ▶

Rešite nagradni kviz ob 20. obletnici MMC-ja.

Evropa >

Orban: Ne bomo spoštovali odločitve Sodišča EU-ja

Madžarski premier odločitev Sodišča EU-ja označil za "zastarelo"

K. št. | 22. december 2021 ob 10:22 Zadnji poseg: 22. december 2021 ob 13:34
Budimpešta - MMC RTV SLO

Madžarski premier Viktor Orban je sporočil, da madžarska vlada ne bo upoštevala odločitve Sodišča Evropske unije glede zakona, ki kriminalizira pomoč prosilcem za azil na Madžarskem. Sodišče je odločilo, da je zakon v nasprotju s pravom EU-ja.

September 7, 2021
4:27 PM CEST
Last Updated a month ago

Europe

EU seeks penalties on Poland in dispute over judicial reform

3 minute read

Reuters

1/2 European Union flags flutter outside the EU Commission headquarters in Brussels, Belgium May 5, 2021. REUTERS/Vivian Herman/File Photo

WARSAW/BRUSSELS, Sept 7 (Reuters) — The European Commission said on Tuesday it had asked the EU's top court to fine Poland over the activities of a judges' disciplinary chamber, stepping up a long running dispute with Warsaw over the rule of law.

Evropska komisija pozvala k denarni kazni za Poljsl Varšava: To je dejanje agresije.

Višino denarne kazni določi sodišče

Evropska komisija je pozvala Sodišče EU-ja, naj denarno kaznuje Poljsko zaradi spodbijanja pravo sistema, konkretno v povezavi z delovanjem disciplinske zbornice vrhovnega sodišča. Varšava odgovor "nezakonit napad" komisije.

Orban o ravnanju Evropske komisije: To je "uzakonjeno huliganstvo"

SVET | Avtor: Reuters , K. M., STA | 16. Jul.

2021 14:06 > 14:10 |

Delite:

Foto: Francois Lenoir/REUTERS

'Scandalous and arrogant': Hungary slams EU over Poland fines move COMMENTS

By Euronews • Updated: 09/09/2021

NEWS

Poland's top court rules against primacy of EU law

The Constitutional Tribunal said that law out of Warsaw can take precedence over laws coming from Brussels. The decision could affect Poland's relationship with the EU.

Poland's constitutional court said on Thursday that Polish law can take precedence over EU law amid an ongoing dispute between the European bloc and the eastern European member state.

European Commission launches action against Poland for constitutional court violating EU law

DEC 22, 2021 | LAW, POLITICS | 8 COMMENTS

The European Commission has launched its latest infringement proceedings against Poland. It believes that the Polish constitutional court violated EU law by recently declaring parts of the EU treaties incompatible with Poland's constitution.

Hungary embarks on judicial reform hoping to unlock EU cash

If passed, Budapest could receive some €13.2 billion from Brussels.

Prime Minister Viktor Orbán | Pooled photo by Olivier Matthys/AFP via Getty Images

BY PAOLA TAMMA

MAY 2, 2023 | 5:29 PM CET | 4 MINUTES READ

PRESS RELEASE No 65/23

Luxembourg, 21 April 2023

Order of the Vice-President of the Court in Case C-204/21 R-RAP | Poland v Commission

Rule of law: the amount of the daily penalty payment which Poland is required to pay is reduced from one million to 500 000 euros

On 10 March 2023, Poland asked the Court to cancel or, in the alternative, vary the order imposing the periodic penalty payment in question. In support of that request, Poland claims that, following legislative changes, it has complied in full with its obligations under those interim measures.

In that regard, the Vice-President observes, in particular, that the effects of the decisions adopted by the Disciplinary Chamber of the Supreme Court authorising the initiation of criminal proceedings against a judge or his or her arrest were not, in any event, suspended with immediate effect. Moreover, contrary to the obligations arising from the interim measures, Poland has not demonstrated the full and effective suspension of the provisions prohibiting national courts from reviewing compliance with the EU requirements relating to an independent and impartial tribunal previously established by law, or those allowing disciplinary proceedings against a judge who has carried out that review. According to the Vice-President, Poland has only partially established that it has suspended the application of the provisions conferring on the Extraordinary Review and Public Affairs Chamber of the Supreme Court exclusive jurisdiction to examine complaints alleging lack of independence on the part of a judge or a court.

➤ Postopek za kršitev vrednot iz člena 2 PEU...

Člen 7 PEU: Politični postopek

- Kršitev vrednot iz člena 2 PEU (spoštovanje človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanje človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin...)
- Evropski svet **s soglasjem** ostalih DČ ugotovi, da ena od držav članic huje in vztrajno krši vrednote iz člena 2: zaradi tega neučinkovit postopek!
- Posledica: sankcije – mirovanje nekaterih pravic iz Pogodbe, vključno z glasovalnimi pravicami (kvalificirana večina v Svetu)
- zametki: saga z Avstrijo na prelomu tisočletja
- do zdaj začeta 2 postopka:
 - decembra 2017 zoper Poljsko na predlog Komisije,
 - septembra 2018 zoper Madžarsko na predlog EP.

Člen 7(1): PREVENTIVNI UKREPI

Ugotovitev očitnega TVEGANJA hujše kršitve vrednot iz člena 2 PEU

Obrazloženi predlog:

ene tretjine **držav članic**

ali

Evropske komisije

ali

Evropskega parlamenta

(dvotretjinska večina oddanih glasov, ki predstavlja večino članov)

Zaslišanje zadevne države EU v Svetu

Odobritev Evropskega parlamenta

(dvotretjinska večina oddanih glasov, ki predstavlja večino članov)

Sklep Sveta o ugotovitvi očitnega tveganja hujše kršitve vrednot iz člena 2 PEU

(s štiripetinsko večino držav članic razen zadevne države EU)

Svet lahko izda priporočila

(z večino štirih petin držav članic razen zadevne države EU)

Člen 7(2) in (3) MEHANIZEM ZA SANKCIONIRANJE

Ugotovitev OBSTOJA hujše in vztrajne kršitve vrednot iz člena 2 PEU

Predlog: Člen 7(2)

ene tretjine držav članic
ali
Evropske komisije

Predložene **pripombe**
zadevne države EU

Odobritev Evropskega parlamenta

(dvo tretjinska večina
oddanih glasov, ki
predstavlja večino
poslancev EP)

**Evropski svet ugotovi
obstoj hujše in vztrajne
kršitve** (sklep sprejet
SOGLASNO razen zadevne
države EU)

Člen 7(3) PEU: Mirovanje nekaterih pravic

Svet se lahko odloči za mirovanje pravic članstva,
vključno z glasovalnimi pravicami

Za glasovanje je potrebna kvalificirana večina, ki je
opredeljena kot:

- 72 % držav članic, razen zadevne države članice;
- in zajema 65 % prebivalstva držav članic, ki sodelujejo
pri glasovanju.

Zadevna država EU ne sodeluje pri glasovanju.

➤ **Člen 269 PDEU: presoja suspenza pravic DČ zaradi kršitve temeljnih vrednot EU**

Sodišče je pristojno za odločanje o zakonitosti aktov, ki jih sprejmeta Evropski svet ali Svet na podlagi **člena 7 Pogodbe o Evropski uniji**, samo na predlog države članice, ki jo zadeva ugotovitev Evropskega sveta ali Sveta, in samo v zvezi s postopkovnimi določbami navedenega člena.

Takšen predlog mora biti vložen v enem mesecu od dneva take ugotovitve. Sodišče odloči v enem mesecu od datuma tega predloga.

➤ Instrumenti za krepitev pravne države na ravni EU

- Od leta 2014: vzpostavljen preventivni okvir (Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu: Novi okvir EU za krepitev načela pravne države z dne 11. marca 2014, COM(2014) 158);
- 2020: prvo poročilo EK o stanju pravne države v DČ;
- 2020/21: ustanovitev evropskega javnega tožilstva (okrepljeno sodelovanje, trenutno sodeluje 22 DČ; ne sodelujejo: Madžarska, Poljska, Švedska + Irska & Danska (opt out iz OSVP));
- Od 1. januarja 2021: v veljavi Uredba (EU) 2020/2092 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije.

PREPREČEVANJE IN SPODBUJANJE

EVROPSKI MEHANIZEM PRAVNE DRŽAVE

Letni cikel, **katerega osrednji del je letno poročilo o stanju pravne države**, za spodbujanje pravne države v vseh državah članicah ter preprečevanje nastajanja ali poglobljanja izzivov.

PREGLED STANJA NA PODROČJU PRAVOSODJA V EU

Letno poročilo s primerljivimi podatki o neodvisnosti, kakovosti in učinkovitosti nacionalnih pravosodnih sistemov.

EVROPSKI SEMESTER

Letni proces, na podlagi katerega se pripravijo priporočila za vse države o makroekonomskih in strukturnih vprašanjih, pa tudi o pravosodnih sistemih in boju proti korupciji, da bi se spodbudila gospodarska rast.

MEHANIZEM ZA SODELOVANJE IN PREVERJANJE

Redno spremljanje in poročila o napredku za Romunijo in Bolgarijo za odpravljanje pomanjkljivosti, povezanih z reformo pravosodja in korupcijo, kar zadeva Bolgarijo, pa z bojem proti organiziranemu kriminalu.

PODPORA CIVILNI DRUŽBI, MREŽAM IN PROJEKTOM

Instrumenti financiranja EU, komunikacijske kampanje in promocijske dejavnosti, vključno s podporo pravosodnim mrežam, pluralnosti in svobodi medijev.

STRUKTURNE REFORME

Tehnična in finančna podpora državam članicam za izvajanje strukturnih reform.

➤ Instrumenti za krepitev pravne države na ravni EU I

Od 2014: preventivni okvir za pravno državo

- Določa postopek dialoga z državo članico po stopnjah, ki jih zaznamujejo mnenja in priporočila Komisije;
- cilj je preprečiti nastanek sistemske grožnje za pravno državo, ki bi zahtevala uporabo postopka iz člena 7 PEU;
- prvič uporabljen na začetku dialoga s Poljsko januarja 2016;
- ni odpravil ugotovljenih pomanjkljivosti na področju pravne države, tako da je Komisija decembra 2017 začela postopek iz člena 7(1) PEU

➤ Instrumenti za krepitev pravne države na ravni EU II

Od 2020/21: evropsko javno tožilstvo

- Pravna podlaga: čl. 86 PDEU;
- zaradi boja proti kršitvam, ki vplivajo na finančne interese Unije;
- pristojno, po potrebi v povezavi z Europolom, za preiskavo, pregon in obtožbo storilcev in sotorilcev kršitev, ki vplivajo na finančne interese Unije;
- opravlja dolžnosti tožilca na pristojnih sodiščih držav članic v zvezi s temi kršitvami;
- Evropski svet lahko naknadno EJT dodeli pristojnosti tudi za boj proti hudim oblikam kriminala s čezmejnimi posledicami;
- ustanovitev: Svet z uredbo, sprejeto po posebnem zakonodajnem postopku (s soglasjem po odobritvi Evropskega parlamenta);
- v primeru nesoglasja: najmanj devet DČ lahko med seboj vzpostavi okrepljeno sodelovanje na podlagi zadevnega osnutka uredbe.

➤ Instrumenti za krepitev pravne države na ravni EU II

Od 2020/21: evropsko javno tožilstvo

- Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT);
- 22 DČ; DČ, ki ne sodelujejo, se lahko kadar koli odločijo za pridružitve EJT;
- prvo nadnacionalno javno tožilstvo, pristojno za preiskave in pregone kaznivih dejanj;
- začetek delovanja: konec 2020;
- Centralna in decentralizirana raven;
- Centralna raven:
 - sedež v Luksemburgu;
 - Evropski glavni tožilec, ki ga imenujeta Evropski Parlament in Svet;
 - Kolegij, ki ga sestavljajo evropski glavni tožilec in evropski tožilci;
 - 22 evropskih tožilcev (eden za vsako sodelujočo državo članico), ki jih imenuje Svet;
 - stalni senati, ki jih sestavljajo predsednik in dva stalna člana.
 - upravni direktor, ki ga imenuje kolegij.

➤ Instrumenti za krepitev pravne države na ravni EU II

Od 2020/21: evropsko javno tožilstvo

- Decentralizirana raven:
 - Vsaj dva evropska delegirana tožilca v vsaki sodelujoči državi članici.
- Pristojnost: goljufije in druga kazniva dejanja, ki škodijo finančnim interesom EU:
 - goljufije, povezane z odhodki in s prihodki;
 - goljufije, povezane z DDV (če vključujejo dve ali več držav članic in so v višini vsaj 10 milijonov EUR);
 - pranje denarja na področju sredstev, pridobljenih z goljufijami v škodo proračuna EU;
 - aktivna in pasivna korupcija ali poneverba, ki vplivajo na finančne interese EU in
 - sodelovanje v hudodelski združbi, če so njihove dejavnosti osredinjene na storitve kaznivih dejanj v škodo proračuna EU.
- Pomožna pristojnost: možnost preiskovanja in preganjanja kakršne koli druge nezakonite dejavnosti, ki je »neločljivo povezana« s kaznivimi dejanji, ki škodujejo finančnim interesom EU.

ZAŠČITA SREDSTEV EU ZA DRŽAVLJANE EU

OGROŽENE SO MILIJARDE
DAVKOPLAČEVALSKIH EVROV

Proračun EU

Skupni izdatki (2017):

137,4 MILIJARDE EUR

**Vrednost prijavljenih
primerov goljufij:**

467,1
MILIJONA EUR

**Število
prijavljenih
primerov
goljufij (2017.):**

1 146

**EJT: PRVO NADNACIONALNO
TOŽILSTVO EU**

Pregled

Sedež centralne ravni: **Luksemburg**.

Evropski glavni tožilec: **1** (in 2 namestnika)

Evropski tožilci: **22** (1 iz vsake sodelujoče države članice)

Stalni senati: **3 stalni člani**

Evropski delegirani tožilci: **44+**

Osebj, zaposleno na sedežu centralne ravni: **100+**

Pričakovani datum začetka: **Konec leta 2020**

Najnižja vrednost primera:

- **Več kot 10.000 EUR** Za goljufijo na področju sredstev EU (z nekaterimi izjemami v znesku nižjem od 10.000 EUR)
- **Več kot 10.000.000 EUR** Čezmejne goljufije na področju DDV

Prvi sodni uspeh Evropskega javnega tožilstva v Sloveniji

18. 7. 2022

Ministrstvo za pravosodje

Ministrstvo za pravosodje pozdravlja prvo sodbo slovenskih sodišč, v katerih je vlogo tožilca zastopalo Evropsko javno tožilstvo (angleško European Public Prosecutor's Office - EPPO).

Prva tovrstna nepravnomočna obsodilna sodba Okrajnega sodišča v Mariboru potrjuje pomembnost odkrivanja in pregona kaznivih dejanj, ki škodujejo finančnim interesom EU. Sodba prihaja po daljši blokadi imenovanja dveh delegiranih evropskih tožilcev iz Slovenije s strani predhodne vlade.

Evropski tožilci nad goljufije z denarjem EU v Sloveniji

Dve osebi sta obtoženi, da sta z lažnimi navedbami nezakonito pridobili skoraj 648.000 evrov.

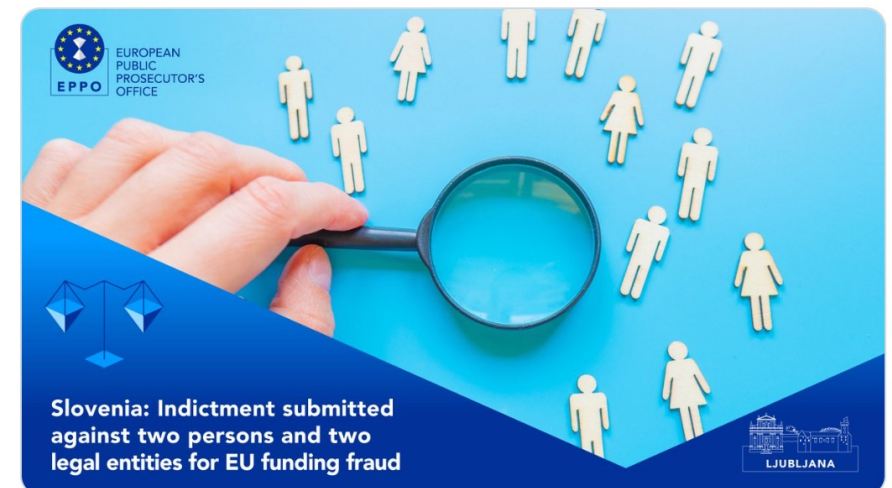

European Public Prosecutor's Office (EPPO)

@EUProsecutor · Follow

Slovenia : two individuals indicted for fraud with estimated damages of almost €648 000. The suspects are accused of fraudulently obtaining funds to finance projects for long-term social activation and labour market insertion programmes.

More: epppo.europa.eu/en/news/sloven...

1:35 PM · Apr 20, 2023

➤ Instrumenti za krepitev pravne države na ravni EU III

Poročilo EK o stanju pravne države v DČ

- September 2020: prvo poročilo,
- rezultat dialoga med Komisijo in DČ,
- temelj za nov proces, ki vključuje stalen dialog z državami članicami, Evropskim parlamentom in nacionalnimi parlamenti ter drugimi deležniki na nacionalni ravni in na ravni EU,
- krovno poročilo + 27 poglavij za posamezne DČ,
- delo je bilo osredotočeno na štiri glavne stebre:
 - pravosodni sistem,
 - protikorupcijski okvir,
 - pluralnost medijev ter
 - druga institucionalna vprašanja, povezana s sistemom zavor in ravnovesij

https://commission.europa.eu/document/download/f049a33c-2b57-401f-a1f5-595283fb1d37_sl?filename=55_1_194035_coun_chap_slovenia_sl.pdf

Evropska
komisija

POROČILO O STANJU PRAVNE DRŽAVE ZA LETO 2020

September 2020:

ORODJA EU ZA ZAGOTAVLJANJE PRAVNE DRŽAVE

EU ima na voljo številna orodja za zagotavljanje spoštovanja pravne države v vseh državah članicah. Številne države članice imajo visoke standarde pravne države, obstajajo pa tudi pomembni izzivi, ki se med državami članicami razlikujejo. Ker so izzivi za pravno državo različni, imamo tudi različna orodja. Vsako je prilagojeno specifičnim razmeram in je namenjeno spodbujanju razprave o težavah na področju pravne države, njihovem preprečevanju ali odzivanju nanje.

ZAKAJ JE PRAVNA DRŽAVA POMEMBNA?

Pravna država je ena od temeljnih vrednot, na katerih je zgrajena Evropska unija. Ni abstrakten pojem. Pravna država neposredno vpliva na življenje vseh državljanov in državljanov. To pomeni, da se pravo enako uporablja za vse člane družbe, vključno z vladami in parlamenti, in sicer pod nadzorom neodvisnih in nepristranskih sodišč.

KAKŠNA JE VLOGA KOMISIJE?

Kakor priznava Sodišče Evropske unije, je Evropska komisija odgovorna za zagotavljanje spoštovanja pravne države kot temeljne vrednote, zapisane v Pogodbah EU, ter za zagotavljanje spoštovanja prava, vrednot in načel EU.

➤ Instrumenti za krepitev pravne države na ravni EU IV

Uredba (EU) 2020/2092 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije

- V veljavi od 1. januarja 2021;
- določa pravila, potrebna za zaščito proračuna Unije v primeru kršitev načel pravne države v DČ;
- V čl. 2 opredeljuje pravno državo;
- Kršitev načel pravne države:
 - a) ogrožanje neodvisnosti sodstva,
 - b) neuspešno preprečevanje, popravljanje ali sankcioniranje samovoljnih in nezakonitih odločitev javnih organov, tudi organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, odrekanje finančnih in človeških virov, ki vpliva na njihovo pravilno delovanje, ali neuspešno zagotavljanje odsotnosti nasprotja interesov,
 - (c) omejevanje razpoložljivosti in učinkovitosti pravnih sredstev, vključno s strogimi postopkovnimi pravili in pomanjkljivim izvajanjem sodnih odločb, ali omejevanje učinkovitega preiskovanja, pregona in sankcioniranja kršitev prava.

➤ Instrumenti za krepitev pravne države na ravni EU IV

Uredba (EU) 2020/2092 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije

Postopek I

- Kadar Kadar Komisija ugotovi, da ima utemeljene razloge za domnevo, da gre za kršitev, zadevni DČ pošlje **pisno uradno obvestilo**;
- o takem uradnem obvestilu in njegovi vsebini brez odlašanja **obvesti EP in Svet**;
- EP lahko Komisijo pozove k strukturiranemu dialogu o svojih ugotovitvah;
- Komisija **določi rok**, v katerem DČ zagotovi zahtevane informacije in lahko poda pripombe o ugotovitvah, navedenih v uradnem obvestilu; rok ne sme biti krajši od enega meseca in ni daljši od treh mesecev od datuma uradnega obvestila;
- v enem mesecu po prejemu pripomb DČ oziroma, v primeru, da pripomb ni bilo, brez nepotrebnega odlašanja, Komisija **Svetu predloži predlog izvedbenega sklepa o ustreznih ukrepih**

➤ Instrumenti za krepitev pravne države na ravni EU IV

Uredba (EU) 2020/2092 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije

Postopek II

- **Svet sprejme izvedbeni sklep** v enem mesecu od prejema predloga Komisije;
- Svet **lahko s kvalificirano večino spremeni predlog Komisije** in spremenjeno besedilo sprejme z izvedbenim sklepom;
- DČ lahko kadar koli sprejme nove popravne ukrepe in Komisiji predloži pisno uradno obvestilo, vključno z dokazi, da pogoji za ukrepe za zaščito proračuna Unije niso več izpolnjeni.
- **Ukrepi:**
 - začasna ustavitev plačil ali izvajanja pravne obveznosti;
 - prepoved sklepanja novih pravnih obveznosti;
 - začasna ustavitev izplačila obrokov v celoti ali delno ali predčasno odplačilo posojil, za katera jamči proračun Unije;
 - začasna ustavitev ali zmanjšanje gospodarske prednosti v okviru instrumenta, za katerega jamči proračun Unije;
 - prepoved sklepanja novih sporazumov o posojilih ali drugih instrumentih, za katere jamči proračun Unije;
 - začasna ustavitev odobritve enega ali več programov ali spremembe začasnih ustavitev;
 - začasna ustavitev obveznosti;
 - zmanjšanje obveznosti, tudi s finančnimi popravki ali prenosi na druge programe za porabo sredstev;
 - zmanjšanje predhodnega financiranja;
 - prekinitev rokov za plačilo;
 - začasna ustavitev plačil.

EU

Brez spoštovanja vladavine prava ne bo evropskih novcev

Evropski parlament je z Nemčijo, predsedujočo Svetu EU, in evropsko komisijo sklenil dogovor o pogojevanju izplačil evropskih sredstev s spoštovanjem vladavine prava. Evropska unija utegne tako dobiti mehanizem finančnih sankcij zoper kršiteljice vladavine prava, ki je vsaj na papirju močnejši od sedanjih načinov ukrepanja.

Aleš Gaube

5. november 2020 20:13 ↻ 5. november 2020 22:00

EU Court of Justice
@EUCourtPress

#Hungary (C-156/21) and #Poland (C-157/21) lodge actions before the #ECJ against #RuleOfLaw conditionality mechanism of #EU payments

11:51 AM · Mar 11, 2021 · TweetDeck

Rule of law conditionality: MEPs strike a deal with Council

Press Releases **BUDG** **CONT** 05-11-2020 - 11:22

EU countries that disrespect the rule of law will risk losing access to EU funds, under a provisional deal struck by Parliament and Council negotiators on Thursday.

“Today’s agreement is a milestone for protecting EU values. For the first time, we have established a mechanism that enables the EU to stop funding governments that disrespect our values such as the rule of law”, said co-rapporteur Petri Sarvamaa (EPP, Finland) after conclusion of the negotiations.

Sistemska tožba zaradi demokratičnega nazadovanja DČ EU

- 258-260. člen PDEU je treba sistematično uporabiti za zaščito vladavine prava kot temeljne vrednote EU;
- ne zgolj za izpodbijanje posameznih nedemokratičnih potez DČ, ampak širše za odziv na demokratično nazadovanje;
- brez tega EU grozi „rak t. i. neliberalne demokracije“ ali „belorusizacija EU“;
- členu 2 PEU se mora priznati status običajnega prava EU, kršitve katerega je mogoče obravnavati na Sodišču EU, in ne le kot določbo „navdiha“.

Sistemska tožba zaradi demokratičnega nazadovanja DČ EU

- en sam pravni postopek, kot odziv na niz spornih zakonov, odločitev in dejanj zadevne DČ, v okviru katerega bi Komisija dokazovala, da vzorec kršitev kaže, da so vrednote EU v tej DČ kršene.
- S tem bi se lahko osredotočili na temeljne politične usmeritve in vedenja, ki povzročajo kršitev, in ne le obravnavali določen konkreten pojav.
- Komisija in Sodišče EU se ne bi več posvečala simptomu, ampak bolezni.
- Žogica je na Komisiji.

